

03. KVALITET VODE

ZAKONODAVNI OKVIR

Krajem 2016. godine usvojena su dva važna dokumenta za oblast upravljanja vodama:

- Strategija upravljanja vodama na teritoriji Republike Srbije do 2034. godine;
- Zakon o izmenama i dopunama Zakona o vodama („Službeni glasnik Republike Srbije”, broj 101/2016).

Oba dokumenta su razvijena u skladu sa Okvirnom direktivom o vodama i Direktivom o poplavama EU. Ono što i dalje nedostaje je bolja povezanost i integracija principa zaštite životne sredine i zaštite prirode u zakonodavni okvir za upravljanje vodama. To se pre svega odnosi na usklađivanje sa Direktivom o staništima i Direktivom o pticama EU. Ministarstvo poljoprivrede i zaštite životne sredine¹⁸ je organizovalo javno učešće u razvoju ovih dokumenata, ali je ono bilo na nivou zakonskog minimuma (javna rasprava finalnog nacrtu sa periodom za komentarisanje). Ovako kompleksni dokumenti sa velikim brojem zainteresovanih strana zahtevaju više strukturiran proces javnih konsultacija od samog početka razvoja dokumenata.

Plan upravljanja vodama u slivu reke Dunav za koji je završena javna rasprava 2015. godine još uvek nije usvojen. Prema informacijama dobijenim iz Direkcije za vode, Plan je vraćen na doradu zbog neusklađenosti sa izmenama i dopunama Zakona o vodama.¹⁹

U 2017. godini Ministarstvo poljoprivrede i zaštite životne sredine²⁰ je pokrenulo izradu Specifičnih planova implementacije za EU – Okvirnu direktivu o vodama, Nitratnu direktivu, Direktivu o prečišćavanju komunalnih otpadnih voda i Direktivu o vodi za piće. Proces je participativan od samog početka i u njega je uključen i civilni sektor. Takođe, Ministarstvo je formiralo i radnu grupu za razvoj elemenata za izradu planova upravljanja vodama u koju je takođe uključen civilni sektor. Radna grupa je tek uspostavljena i nije imala nikakvih aktivnosti do sada.

¹⁸ U vreme razvoja dokumenata ministarstvo nadležno za oblast upravljanja vodama je bilo Ministarstvo poljoprivrede i zaštite životne sredine.

¹⁹ Članica Koalicije 27 CEKOR poslala je zahtev Republičkoj direkciji za vode Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede za pristup informacijama od javnog značaja dana 23. juna 2017. godine. Zahtev je zaveden pod brojem 011-00-33/12/2017-07.

²⁰ U vreme razvoja dokumenata ministarstvo nadležno za oblast upravljanja vodama je bilo Ministarstvo poljoprivrede i zaštite životne sredine.

U junu 2017. godine formirano je Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede u čijem sastavu je i Direkcija za vode. Na taj način su nadležnosti vezane za vode podeљene između dva ministarstva: Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede i Ministarstva zaštite životne sredine. Zbog podele nadležnosti mogu se očekivati određene poteškoće u primeni regulative vezane za kvalitet i zaštitu voda.

SPROVOĐENJE PROPISA

Problemi u primeni i sprovođenju planskih i zakonskih dokumenata u oblasti upravljanja vodama su i dalje brojni. U prethodnom periodu nije bilo značajnijih pomaka u pogledu jačanja kapaciteta nadležnih institucija i organizacija. Glavni problemi su i dalje kontrola i sprečavanje zagađivanja voda, kontrola korišćenja rečnih sedimenata, kontrola korišćenja podzemnih voda, kontrola izgradnje i sprečavanje ilegalne izgradnje na vodnim područjima i izgradnja malih hidrocentrala.

S obzirom na prirodu ove oblasti, koja podrazumeva sučeljavanje interesa više sektora, i dalje je značajan problem manjka strukturirane međusektorske saradnje, i to pre svega sa sektorima energetike, prostornog planiranja, zaštite životne sredine i poljoprivrede. Od posebnog značaja je saradnja za sektorom za zaštitu životne sredine u pogledu implementacije Direktive o staništima i Direktive o pticama EU.